

תורת הר שמואל

פרשת אחרי מות-קדושים תשפ"א זמני השבת:

כניסה: 6:43 צאת: 7:53 ר"ת: 8:27 שקיעה: 7:13

מזל טוב!

הר' אהוד שלוש ורעיתו הי"ו
על הולדת הבן והברית

ברכה שמחה ונחת באורך ימים ושנים!

נתרם על ידי ר' חגי חיות הי"ו
ברכה שמחה פרנסה ונחת באורך ימים ושנים
בזכות זיכוי הרבים

בפרשה שלנו כתוב את פרשת העריות, ובסוף כתוב - אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם, ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישיבה, ושמרתם אתם את חקתי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבת האלה האזרח והגר בתוכם, כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ, ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם, כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב עמם, ושמרתם את משמרת לבלתי עשות מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ה' אלהיכם.

רואים כמה התורה מזהירה אותנו מפני העבירות האלה, ולא זו בלבד אלא מפורש גם שהארץ מקיאה את העם אשר יושב בארץ ועושה מעשים אלה, מפורש שהארץ מקיאה את יושביה! מה הפירוש? הפירוש הוא שלא תחשוב שאם אדם לא יגור בארץ ישראל אלא ילך ויגור במקום אחר, ולמשל ילך ויגור באירופה ושם יחשוב שאפשר להמשיך לעשות את העבירות!

לכן מפורש שהארץ מקיאה את יושביה! בודאי כל אדם יודע איך נראית קיאה ואיזה ריח יש לו, האם מישוהו ירצה להכניס לביתו כזה סרוחן ולכלוך? לכן מפרשת לנו התורה שמי שעושה עבירות אלה הארץ מקיאה אותו ואפילו בארץ אחרת לא תהיה לו מנוחה כי כולם שונאים את הסירוחן הזה ואינם רוצים להיות לידו.

ויותר מכך, מפורש בפסוק "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם" דהיינו שאומרת התורה שהדרך שהארץ תקיא אותך זה באותו הדרך שהארץ הקיאה את מי שישב בה קודם שבאו בני ישראל לארץ כנען, וכמו שהארץ הקיאה גויים שישבו בה לפני כן כך היא תקיא גם אתכם. מה זה אומר? זה אומר שבהרבה עבירות שיהודי עושה הוא נענש כמו יהודי, הוא יושב בבית הסהר של אנשים מלומדים ויש לפחות אוירה של אנשים ישרים שטעו ואחרי תקופה מסויימת הוא מתנקה והולך הביתה, אבל בעבירות אלה העבירות של איסורי עריות אומרת לנו התורה שהארץ תקיא אותך כמו שהיא הקיאה את הגוי שהיה לפניך, זאת אומרת שמי שעובר עבירות אלה לא מתייחסים אליו כאל יהודי שטעה, אלא מתנהגים איתו כמו שמתנהגים עם הגוי שהיה לפניו וגם הארץ הקיאה אותו, אדם שעובר עבירות אלה יושב בבית הסהר עם הרוצחים הכי נחותים ובבית הסהר של עבודת פרך ביחד עם האנשים הנחותים ביותר שיש בכל הגוים, וכדי להדגיש עוד ממשיכה התורה ואומרת - כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב עמם, זאת אומרת שלא תאמר איך יכול להיות כזה דבר הרי סוף סוף אני יהודי! לכן אומרת לנו התורה שהאדם הזה יש לו כרת, הוא כבר התנתק ממקור החיים, הוא נחשב מת, הוא נחשב כמו גוי!

וכאן נפרש יותר את הענין שאדם יהודי יכול להיות חי נושם והולך ובכל זאת הוא נחשב כמו מת. יהודי יש לו נשמה קדושה נשמה מיוחדת! ולכן לפעמים אפילו בין הגוים אם יש שם יהודי אפשר לראות על פניו שהוא יהודי בגלל איזה אור קלוש שכמעט נכבה שיש לו בפנים.

היהודי יש לו תוספת מיוחדת על שאר הבריאה והוא מחובר ללמעלה על ידי כעין צינור דק שתמיד נותן לו את החיות המיוחדת את התוספת המיוחדת של קדושה, וכך כל ימיו הוא מחובר ללמעלה לקדושה, אבל הגוי אין לנפשו את החיבור המיוחד הזה ולכן אפילו שהוא יכול להיות אדם טוב וישר ויקבל שכר, אבל אין את התוספת של הקדושה שיש למי שהוא יהודי או מי שהתגייר גיור צדק ומקבל תוספת של החיבור הזה.

חזו בני חביבי
עמוד 8

הלכה פסוקה
עמוד 7

נועם דברות
עמוד 6

מעשה שהיה
עמוד 5

פרקי אבות
עמוד 4

למדני חוקיך
עמוד 3

פרפראות
עמוד 2

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

מן העבירות?! והביאור בזה הוא כך - בזהר הקדוש על הפסוק "ויחי כדברה אל יוסף יום ויום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה" (שיוסף הצדיק לא הסכים לעבור עבירה עם אשת פוטיפר), כתוב בזהר שמי שמתחתן עם הנכרית (עם הגויה) קשורה בו ככלב, שאין לו הזכות להיות בגהינם של רשעי ישראל אלא הוא יושב בגהינם של הגויים! זה גם כוונת רש"י במי שאוכל מאכלים טמאים, שלא רק שהוא עובר עבירה אלא גם מטמא את עצמו בעולם הבא להיות ביחד עם הטמאים כיון שהעבירה שלו הייתה בטומאה.

וראים שיש כזה דבר שאדם מנתק את עצמו מהעונשים הרגילים ונהיה שייך לקבוצה אחרת, וזה סותר לו את המח ואינו מבין בכלל מה שמדברים איתו דברי חזון כי זה נהיה כמו לדבר אל גוי! יוסף הצדיק מה הציל אותו?

כתוב במדרש שהוא ראה את הדמות את הפנים הקדושות של אביו ולכן הוא לא היה מסוגל לעשות עבירה כי כל הגוף שלו רעד מהפחד והקדושה!

מה הפירוש שהוא ראה את הפנים של אביו? וכי אתם חושבים שמשמים הראו לו את הפנים של אביו בשביל להציל אותו מהעבירה? הרי זה כמו שלוקחים לו את היצר הרע וזה בודאי לא היה כך.

אלא יוסף הצדיק הראה לעצמו על הדמות של אביו וכך הוא ניצל, כיון שהוא למד עם יעקב אבינו תורה לפני שהוא נמכר לעבד, לכן הוא תמיד זכר את הפנים הקדושות של אביו בזמן הלימוד, את המאמץ ואת יראת ה' שהיתה רשומה לו על הפנים, וכל פעם הוא היה נזכר בזה וזה מה שהציל אותו! אדם שרוצה להתעלות צריך להידבק לחכמים הגדולים ולקחת את הילדים שיראו את הפנים ואת הקדושה, ואז הילד תמיד יזכור את הקדושה שהוא ראה וזה יעזור גם לאבא וגם לבן, יהי רצון שנוכח לשפע של קדושה ושהצינור שלנו יהיה מחובר לשפע של עבודת ה'.

אם תיקח ליהודי את התוספת הזו זה נחשב כאילו שהוא מת! את התוספת קדושה הזו היא חיות מיוחדת, ואם שוללים את זה מהאדם אז נחשב כאילו שהוא מת אפילו שהוא עדיין הולך ונושם.

ולמשל, אם אדם נהפך לחמור או לפרה, האם תאמר שהאדם הזה חי? ודאי שזה נחשב שהוא מת אפילו שהחמור והפרה הולכות ונושמות ואוכלות, בכל זאת "האדם" מת, כך גם יהודי אם לוקחים לו את התוספת של הקדושה, אם לוקחים לו את החיבור את הצינור הזה שמחבר אותו ללמעלה, הרי זה כאילו שהוא מת!

זה מה שעושה גם חיוב הכרת, ובסוף פרשת מצורע (פרק ט"ו פסוק ל"א) כתוב "והזרתם את בני ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם", ושם מדובר על מי שמטמא את המקדש שיש לו חיוב כרת, ורש"י שם פירש - ולא ימתו בטמאתם, הרי הכרת של מטמא מקדש קרוי מיתה, זאת אומרת שרש"י בא לומר שיש חיוב כרת אשר אתה נחשב מת, וזה לא משנה מה שרואים את האדם עדיין הולך ברחוב, כי למעשה הוא התנתק ממקור הקדושה ונהיה בריאה אחרת ושייך כבר לבית הסהר של הפושעים.

האם לא ראיתם פעם יהודי שבפניו ובשכלו נעלם החלק של הקדושה, ולעומתו יהודי אחר אשר עבר עבירות רבות אבל עדיין הניצוץ בפנים דלוק אפילו שאינו מדבר על כך ואינו חושב על זה בכל זאת זה מושרש בפניו! זה בגלל שהוא מחובר עדיין עם הצינור, אמנם הצינור מלא חורים וצריך תיקון אבל חיבור לחשמל עדיין יש לו.

ובפרשת שמיני כתוב (פרק י"א פסוק מ"ג) אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, וכתב רש"י - ונטמתם בהם אם אתם מטמאין בהן בארץ אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבה של מעלה, וזה דבר מבהיל שמפרש רש"י שמי שאוכל דברים טמאים הקב"ה מטמא אותו בעולם הבא, ולכאורה מה שייך טומאה בעולם הבא והרי שם העונש הוא בגהינם לטהר אדם

פרפראות הרב משה קליין

"כתנת בד קדש ילבש"

בפסוק הבא אחר פרשת מצורע שעניינו נגעים הבאים עקב לשון הרע, רואים את ה"סור מרע". התורה הק' רומזת לנו במלים אלו, שגם הדיבורים של האדם צריכים להיות מחושבים וכל מילה היוצאת מפיו צריכה להיות מלוכשת בגדי קדש.

כתנת בד כ"ב אותיות הא' ב' צריכים להיות לבושים בגדי קדש. קידומם של אותיות קדש יוצרת את המילה התר "קול התר נשמע בארצנו" - הקול הנוצר מדבור צריך להיות קדש. וע"כ הדיבורים צריכים להיות בחזקת "כתנת בד קדש ילבש". גם סופי האותיות של "קדש ילבש" = שש "שש" וארגמן לבושה" (אשת חיל). דבורו של האדם כמו לבושו מצביעים על מהותו.

(משב"א)

"גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" קבלה בידינו שכל מה שיש בקדושה יש כנגדו בטומאה. זה לעומת זה ממש, כדי

ערבין זה לזה" ידידות נמדדת גם כאשר צריך כח להוכיח את חברו.

ולכן "כל המרים יד על חברו נקרא רשע" מכיוון שהרמת יד היא התנשאות ואנוכיות - לכן נקרא רשע ואילו ע"י "ואהבת לרעך כמוך" נוצרת ידידות (יד ועוד יד) ואז "אני ה" (משב"א)

"ואהבת לרעך כמוך אני ה"

אם יהודי אחד אוהב את השני כמוהו, כמו לעצמו, הרי יש כאן אהבה כפולה - לעצמו ולחברו. ו"אהבה" - (13) כפול שתיים בגימטריא שם "הויה" (26) וזה פרוש הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" - אם תהיה אהבה כפולה "לרעך - כמוך", אני ה' יעלה מזה שם הויה. (המגיד מטריסק)

"ואהבת לרעך כמוך"

הקב"ה אומר כל זמן שאתם אוהבים איש את רעהו באמת - "אני ה" כביכול, מבקש, תקחו גם אותי לתוך החברות שלכם.

(הרב מ. כהן)

שתהיה בחירה חופשית לבחור בזה או בזה. עזאזל ר"ת זה לעומת זה עשה אלוקים.

(היכל הברכה)

"איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כבש או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה"

על משקל הפירוש הקודם שלכל קדושה יש את המקבילה בטומאה, התורה הק' מדגישה בפסוק זה כפל מילים - איש איש - יש המקריב מכח הקדושה ויש שלא מכח הקדושה. במחנה למחנה - יש המשתייך למחנה ישראל ויש שהוא מחוץ למחנה, כך גם לגבי ישחט ישחט - שחיטה בקדושה ושחיטה שלא בקדושה. (משב"א)

"ואהבת לרעך כמוך"

ואהבת לרעך כמוך (824) בגימטריא קטנה 14 - יד. יד ועוד יד הם ידי. ידיד (28) כח (28) "טובים השניים מן האחד" כי בכך צוברים כח. איזה כח? כח לקיים מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך" ומכיוון ש"ישראל

ל"ג בעומר

האומר לחבירו בליל ל"ג בעומר היום ל"ג בעומר ואין כוונתו לספירה האם יכול לספור באותו יום עם ברכה

השולחן ערוך הלכות פסח סימן תפ"ט סעיף ד' כתב מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה, יאמר לו אתמול היה כך וכך, שאם יאמר לו היום כך וכך, אינו יכול לחזור ולמנות בברכה אבל קודם בין השמשות, כיון שאין זמן ספירה אין בכך כלום.

והקשה הרב פר"ח דמרו לעיל סי' ס' (סע' ד) ובסי' תקפ"ט (סע' ח) פסק דמצוות צריכות כוונה, וא"כ בשגם הוא אמר לחבריה, הא לא כיון. וצ"ל דסבר מרן הכא בש"ע דאין צריך כוונה במצות דרבנן. וכתב עליו הרב מהר"א במקראי קדש, וליתא, דמרן פסק סי' תר"ץ (סע' יג) לענין מגילה דאם לא כיוון לצאת לא יצא, והשיג שם על הטור. הרי דגם במגילה דרבנן הצריך כונה לצאת. ואף שהמ"מ (הל' מגילה פ"ב ה"ה) כתב אולי הכל מודים במגילה. מ"מ הב"י שם תלה דין זה במחלקת עם מצוות צריכות כוונה. א"כ לדעת מרן אין חילוק, עכ"ל.

בכנסת הגדולה הגהות בית יוסף אורח חיים סימן תפ"ט כתב אם בתחלת ספירת העומר קודם שגיע לשבועות, אם בירך ואמר היום ד' ימים בראשי תיבות ולא אמר ארבעה בפירוש, יצא. אבל אם לא בירך אלא אמר לחבירו ד' לעומר בראשי תיבות, נראה לע"ד דאינו חשבון ויחזור וימנה בברכה, דמנין בראשי תיבות אינו מספר לע"ד. אבל אחר שהגיע לכלל שבועות, אם בירך ואמר היום י"ד לעומר, לא יצא ידי חובתו, אם מפני שלא הזכיר שבועות עם מפני שלא אמר חשבון. עד כאן. הנה דס"ל ז"ל שכל שלא הזכיר שבועות אף על פי שהזכיר היום כך וכך לא יצא, וכן אם הזכיר שבועות גם אמר היום ל"ג לעומר בראשי תיבות לא יצא וצריך לחזור ולברך.

ואני בעניי לא נראה לי כן, דאם איתא דכשהגיע לכלל מנין שבועות ומנה ימים ולא מנה שבועות דלא יצא וצריך לחזור ולברך, וכן כשאמר היום ל"ג לעומר בראשי תיבות, היכי פסיק ותני הרד"א ז"ל דאין תקנה אלא כשיאמר לו אתמול היו כך וכך, הרי יש תקנה שיאמר לו מנין הימים ולא מנין השבועות, או יאמר לו היום כך וכך בראשי תיבות. גם תימא דהרד"א ז"ל בא להשמיענו תיקון לכשלא הגיע למנין השבועות, מכל מקום היה לו לפרש דכשהגיע למנין השבועות יכול לומר לו מספר הימים בלי שבועות. ועוד הרי הוא ז"ל הסכים דאפילו בלא הגיע לכלל מנין שבועות עם מנה לחבירו ואמר היום ל"ג לעומר בר"ת לא יצא, ואם כן היה לו להרד"א ז"ל למצוא תיקון אחד אפילו כשלא הגיע לכלל מנין השבועות, כשיאמר לו החשבון בראשי התיבות.

בשערי תשובה סימן תפ"ט ס"ק [ו] כתב עבה"ט באם מנה בראשי תיבות כגון י"א או ל"ג בעומר דעת הג"פ סימן קכ"ו דיצא והפר"ח וקצת אחרונים וכן בשאלת יעב"ץ סי' קל"ט הסכימו שלא יצא ובבר"י כתב שלזה דעתו נוטה וטוב לחזור ולמנות בלא ברכה

וכתב המשנה ברורה בין השמשות וכו' - נקט בין השמשות משום דבדיעבד אם בירך ביה"ש יצא וכנ"ל וכ"ש אם שאל אותו אחר זה"כ שצריך ליזהר מלהשיב היום כך וכך, וכו' לחזור ולמנות בברכה - שכבר יצא בזה ידי ספירה למ"ד מצות א"צ כונה ואף דאנן קי"ל דצריכות כונה וזה הלא לא כוון לצאת בזה ידי מצוה לענין ברכה צריך להחמיר ולחוש להך דעה ולא יברך על הספירה שימנה אח"כ. ויש עוד עצה שיכוין בפירוש שלא לצאת בזה ידי ספירה. כתבו האחרונים דמיירי ששאל אתו קודם שהגיע לשבועות הא אי שאל לו בשעה שהגיע לשבועות אפילו אמר לו היום כך וכך לאו כלום הוא כל שלא הזכיר שבועות וצריך לחזור ולספור בברכה,

ובשער הציון ס"ק כ"ח כתב שמפרי חדש משמע דדוקא היכי דשבועי הוא לעכובא כגון במשלם שבועי, אבל אחר השלמת השבוע שאינו אלא מנהג הזכיר שבועות (כמו שכתבנו במשנה ברורה) אפילו לא הזכיר לו אלא הימים יצא, ובאליה רבה מבואר להדיא דבכל גווני כל שלא הזכיר שבועות כמנהגו יכול לחזור ולספור בברכה, דמוכחא מילתא שמכוון שלא לצאת, ודי לנו להחמיר היכי דהזכיר ימים ושבועות, שהרי הט"ז חוכך גם בזה עד כאן דבריו, וגם לדברי הגר"א דסעיף זה הוא רק למאן דאמר דמצות אין צריך כונה מוכח דלמאן דאמר צריכות כונה אין צריך ליזהר בכל זה ועל כל פנים באופן זה בודאי נוכל לסמוך להקל כדעת האליה רבה,

שו"ת אור לציון כתב הנה לכאורה היה נראה שמי שאמר בליל ל"ג בעומר אחר השקיעה היום ל"ג בעומר, שוב לא יוכל לספור באותו יום בברכה, כיון שכבר אמר כמה ימים היום לעומר, ויצא ידי חובת המצוה. וכמבואר בסימן תפ"ט סעיף ד', שאם אמר לחבירו היום כך וכך, אינו יכול לחזור ולמנות בברכה. אולם שוב נראה שבנידון דידן שפיר דמי לחזור ולספור בברכה. דלא מבעיא אם נאמר כאן מצות צריכות כוונה, שכאן כיון שלא כיוון למצות הספירה לא יצא ידי חובתו, אלא אף אם אין צריכות כוונה, כאן שאני, שאף למ"ד שמצות אין צריכות כוונה, כאן דבעינן ספירה, כל שלא כיוון לספירה אלא רק רצה לומר שהיום ל"ג בעומר, הרי אין כאן כלל ספירה ולא קיים המצוה, ויכול לחזור ולספור בברכה. וכן כתב הכנסת הגדולה כאן בהגהת בית יוסף, שאם אמר לחבירו בליל ל"ג בעומר אל תאמר וידוי שהיום ל"ג בעומר, יכול לספור באותו יום ולברך, ע"ש. וכן כתב בשלחן גבוה אות ט"ו, ע"ש.

וכן פסק בחזון עובדיה שהאומר לחבירו אחר שקיעת החמה של ליל ל"ב לעומר, אל תאמר וידוי כי היום ל"ג בעומר יכול לספור בברכה באותו יום, א, שלא אמר שבועות ב, שלא ספר רק בראשי תיבות ג, שאין כוונתו לספור ספירת העומר רק להודיע שהוא יום טוב. לסיכום: אדם שאמר בליל ל"ג בעומר לחבירו היום ל"ג בעומר אבל אין כוונתו לספירה אלא לומר שהיום הוא יום ל"ג בעומר, יש אחרונים שכתבו אע"פ שאמר בר"ת ולא ספירה מלאה יספור באותו יום בלי ברכה אבל רוב האחרונים כתבו שיכול לספור באותו יום עם ברכה וכן משמע במשנה ברורה, וכן כתב בחזון עובדיה ובאור לציון.

"כבר כתיב 'ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרריך'. נמצא כל עניינים כאלו גורמים לישראל להיות נתונים בהסתר פנים ח"ו, וגם איתא בזוה"ק פרשת נשא שדבר זה גורם לשרות סטרא אחרא בביתא וגורם מסכינותא לביתא. על כן נדב לבי בעז"ה לאסוף את כל מאמרי חז"ל השייכים לענין זה, ולהראות לפני הכל את גודל העוון והעונש שיש בזה, וגודל המעלה להאשה הצנועה בדרכיה, שעיי"ז היא זוכה לבנים יראי השם וחשובים שבדור, אולי על ידי זה יראו ויקחו מוסר ויתוקן קצת הפרצה הגדולה הזאת, ובזכות זה נזכה לראות בבנין ירושלים גדריה ועניניה בב"א" (החפץ חיים - ספר גדר עולם)

פרקי אבות הרב דוד שרעבי

פרק ד משנה י

ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך ואם עמלת בתורה יש לך שכר הרבה ליתן לך.

פירוש ברבינו יונה, ואם בטלת מן התורה יש לך הרבה בטלים כנגדך - אלו הרשעים הדוברים והאריות הבטלים ממלאכה שהם שבט מוכיח ובהם הקדוש ברוך הוא נפרע מן הבטלים בתלמוד תורה, כי לא בידו רוצה לשלם אך על ידי אחרים במדת הפורענות. ואם עמלת בתורה יש לך שכר הרבה ליתן לך - הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו נותן שכר לעוסקי תורתו לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח ובזה הוא מבטיח לכל באי עולם כי הפורענות מביא ע"י שולחיו להקל הדבר וכו'.

ונראה לומר שכמו שהבטל מן התורה, יש כבר בעולם הרבה בריות שבטלות, ועל ידם נפרעין מן האדם, שהבטלים מתעסקים עם הבטל. כך נראה גם בענין השכר למי שעמל בתורה, שכבר יש' בעולם את השכר ואת השכר הזה מקבל העמל בתורה. והביאור בזה, הוא על פי מה ששמעתי ממו"ר חמי, דאיתא בגמ' סוטה (דף מ"ח ע"ב) אמר ר' אלעזר

מאי דכתיב כי מי בז ליום קטנות, מי גרם לצדיקים שיתבזבוז שולחנן לעתיד לבא, קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה ע"כ. והקשה הא איירי בצדיקים והם האנשים המדקדקים, א"כ כיצד אמר שהיה בהם קטנות ושלא האמינו בקב"ה. וביאר ע"פ הגמ' בחגיגה (דף ט"ו) שאל אחר את רבי מאיר לאחר שיצא לתרבות רעה, אמר ליה מאי דכתיב גם את זה לעמת זה עשה האלהים וכו' אמר לו רבי עקיבא רבך לא אמר כך, אלא ברא צדיקים ברא רשעים, ברא גן עדן ברא גיהנם, כל אחד ואחד יש לו שני חלקים אחד בגן עדן ואחד בגיהנם, וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם ע"כ. והקשה מו"ר חמי הרי כתיב כי הולך האדם אל בית עולמו, וכדאיתא בשמות רבה (פרשה נ"ב) מעשה בר"ש בן חלפתא שבא ערב שבת ולא היה לו מאן להתפרנס יצא לו חוץ מן העיר והתפלל לפני האלהים וניתן לו אבן טובה מן השמים נתנה לשולחני ופרנס אותה שבת אמרה אשתו מהיכן אלו, אמר לה מממה שפרנס הקב"ה, אמרה אם אין אתה אומר לי מהיכן הן איני טועמת כלום, התחיל מספר לה אמר לה כך נתפללתי לפני האלהים וניתן לי מן השמים, אמרה לו

איני טועמת כלום עד שתאמר לי שתחזירה מוצאי שבת, אמר לה למה אמרה לו אתה רוצה שיהא שולחנך חסר ושולחן חברך מלא, והלך ר' שמעון והודיע מעשה לרבי, אמר לו לך אמור לה אם שולחנך חסר אני אמלאנו משלי. הלך ואמר לה, אמרה לו לך עמי למי שלמדך תורה, אמרה לו ר' וכי רואה אדם לחבירו לעוה"ב לא כל צדיק וצדיק הוה ליה עולם בעצמו שנאמר (קהלת י"ב) כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים, עולמים אין כתיב אלא עולמו. כיון ששמע כן הלך והחזיר. רבותינו אמרו הנס האחרון היה קשה מהראשון, כיון שפשט ידו להחזירו מיד ירד המלאך ונטלה הימנו, למה שאין מתן שכרה של תורה אלא לעוה"ב ליום אחרון הוי ותשחק ליום אחרון ע"כ. הנה מפורש שאין אדם נוטל חלק חבירו א"כ כיצד אמר שהצדיק נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן. וכעין זה ראיתי גם בתהלים (פרק ל"ו פסוק י"ב) דכתיב אל תבואני רגל גאווה ויד רשעים אל תנדני, ופירש"י אל תבוא עמי רגל הרשעים הללו בעת קבול שכר להיות חלקם עם הצדיקים, ויד רשעים אל תנדני ממקומי בבואי לירש משנה חלקי וחלקו (של רשע) בטובה כענין שנאמר לכן בארצם משנה יירשו ואז שם נפלו פועלי און שם יבינו במפלתם ושם דוחו ולא יכלו קום עכ"ל. ושם ביארתי מאיזה טעם הו"א שיבואו עמו הרשעים בעת קיבול שכר להיות חלקם עם הצדיקים, ועוד מאיזה טעם הו"א שיד הרשעים תניד אותו בבואו לירש חלקם, ועכ"פ

חזינן שהצדיק יורש את חלקם של הרשעים. עוד יש בתהלים וכתבתי שם (פרק ו' פסוק י"א) דכתיב יבשו ויבהלו מאד כל איבי יבשו רגע, ובילקוט תהלים (אות תרל"ה) איתא, יבושו ויבהלו מאד, רבנן אמרין לעתיד לבא מראה הקב"ה לצדיקים גיהנם ומקומות פנויים בתוכו ואומר להם הרי מקומות פנויים לכם ולחברותיכם אלא שזכיתם ועשיתם מעשים טובים וירשתם גן עדן, וכן עושה לרשעים מראה להם גן עדן ומקומות פנויים לתוכם ואומר להם המקומות האלו לכם ולחברותיהם אלא שנתחייבתם ועשיתם מעשים רעים וירשתם גיהנם, רשעים יורשים גיהנם שלהם ושל צדיקים שנאמר תחת בשתכם משנה, וצדיקים יורשים גן עדן שלהם ושל רשעים שנאמר לכן בארצם משנה יירשו ע"כ. ובזה נתישב לי האמור באבות (פרק ה') עשרה דורות מנח עד אברהם היהודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם וקבל עליו שכר כולם, וקשה לכאורה מאי קבל עליו שכר כולם והרי לית להו שכר שיטול שכרם, שאם עמלו יוצרים שכרם ואם לא עמלו הרי שלא יצרו להם שכר ומאי שייכא שיקבל שכרם. אבל מדברי המדרש א"ש שיש מקומות פנויים במקום השכר ונוטל את מקומם, ואה"נ ששכר אין להם אבל מקום יש, והוא גדר אחר אשר זהו שמקבל במקומם. וגם שם חזינן שנוטל הצדיק את מקומם או את שכרם וצ"ב.

וביאר מו"ר חמי שכל אדם יש לו מתנה משמים אשר בכחו לרומם עצמו עמה בעבודת ה', וכל אחד אשר השתמש בכל כחו הרי דשפיר תיקן את מעשיו ויושב בג"ע עם הצדיקים במעלה רמה, ומה שיש בברואים האחד בעל זיכרון והאחר כח הפלפול אי"ז מעלה כלפי מקומו בג"ע, אלא זה מתנה שנתנו לו בעוה"ז, ובג"ע מנכין את כשרונו של עולם הזה ודנין את מעשיו כמה השלים מתוך יכולתו, רק נוסף על הכח שיש לכל אחד ואחד אפשר לאדם לקבל תוספת, והוא שמתנה אשר ניתנת משמים, או נתינה אשר ירדה לעוה"ז שוב אינה חוזרת טרם התגלמותה, וע"כ אם יש אנשים אשר לא השתמשו בכל הכח הניתן להם הרי שכחות אלה נמצאים בעולם ומרחפין עד שיבוא אדם ויטלם ויתגלמו בשימוש, ובכחות אלה זוכים כתוספת הנך אינשי אשר השלימו את כל הכח שניתן להם עצמם אז זוכים בתוספת המרחפת, והוא ניטל מאדם אחר אשר לא הביא כחות אלה לידי התגלמות. וכעין זה

מציינו בגמ' בחגיגה (דף ד' ע"ב) דרב יוסף כי מטי להאי קרא בכי (משלי י"ג) ויש נספה בלא משפט, אמר מי איכא דאזיל בלא זמניה, אין, כי הא דרב ביבי בר אביי הוה שכיח גביה מלאך המות, אמר ליה לשלוחיה זיל אייתי לי מרים מגדלא שיער נשייא, אזל אייתי ליה מרים מגדלא דרדקי, אמר ליה אנא מרים מגדלא שיער נשייא אמרי לך, אמר ליה אי הכי אהדרה, אמר ליה הואיל ואייתיתיה ליהוי למניינא, אלא היכי יכלת לה, הות נקיטא מתארא בידה והות קא שגרא ומחריא תנורא, שקלתא ואנחתא אגבה דכרעה קדחא ואיתרע מזלה ואייתיתיה, אמר ליה רב ביבי בר אביי, אית לכו רשותא למיעבד הכי, אמר ליה ולא כתיב ויש נספה בלא משפט, אמר ליה והכתיב דור הלך ודור בא, אמר דרעינא להו אנא עד דמלו להו לדרא והדר משלימנא ליה לדומה. אמר ליה סוף סוף שניה מאי עבדת, אמר אי איכא צורבא מרבנן דמעביד במיליה מוסיפנא להו ליה וכו' ע"כ. חזינן שאת שנתיה שירדו לעולם והם כחות של עוד זמן אינם חוזרים למעלה, אלא ניתנים לצורבא מרבנן דמעביד במיליה כי זה כל עיקר עבודתו של האדם בעולם הזה לתקן מידותיו, וזה ביאור שנוטל הצדיק את שכרם או מקומם של אחרים.

והיטב יבוארו בזה דברי הגמ' בסוטה (דף מ"ח ע"ב) דאמר ר' אלעזר מאי דכתיב כי מי בז ליום קטנות, מי גרם לצדיקים שיתבזבוז שולחנן לעתיד לבא, קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה ע"כ. והקשה מו"ר דהא

"ואם עמלת בתורה

יש לך שכר הרבה

ליתן לך - הקדוש

ברוך הוא בעצמו

ובכבודו נותן שכר

לעוסקי תורתו לא

על ידי מלאך ולא

על ידי שליח"

פרקי אבות הרב דוד שרעבי

שנים שלא התגלמו והם כחות שלא התגלמו ואין מוסיפין שנים, אלא מוסיפים במעלה, שאדם הראשון לא היה רגל למרכבה העליונה, משא"כ האבות, וכן דוד המלך היה רגל למרכבה, וזה קיבל מן האבות דוקא שהיו רגל למרכבה ויכלו להשפיע דבר זה, וזה דוד המלך כנגד כל שבעים שנות חיותו, זכה בכח ומעלה להיות רגל למרכבה כמספר שבעים אשר היו בעולם ולא התגלמו עד שזכה בזה דוד המלך, והוא כענין שנתבאר.

והשתא יבואר עוד ההפסד הכתוב בפסוק בישעיה, דכתיב (פרק נ"ז פסוק י') ברב דרכך יגעת לא אמרת נואש חית ידך מצאת על כן לא חלית, שמלבד שמבזבז את כחו על ההבל וע"כ אין לו רצון והשתוקקות בלימוד התורה ועבודת הבורא, מלבד זאת כל כחו ושפע שניתן עבור הקדושה לא התגלם בעולם ומרחף באויר עד שבא אחר ונוטל את חלקו, וכן אדם זה היה באפשרותו לזכות גם בתוספת, והוא בזבז הכל על ההבל ולא התגלמו כוחותיו בעולם אצלו, אלא קבלום אחרים ואז בעוה"ב נכוה מחופת חבירו עוד כי רואה שכל זה היה שלו וירשוהו אחרים. ועיין עוד בצפניה (פרק ב' פסוק א') דכתיב התקושו וקושו וגוי לא נכסף, וכתב רש"י תרגם יונתן דלא חמד למיתב לאורייתא. וראה ספר עבודת הקודש לכמהר"ר י' גבאי זלה"ה (בהקדמה) בענין נוטל חלקו וחלק חבירו.

ולפי זה היטב יבואר דברי המשנה - ואם עמלת בתורה יש לו שכר הרבה ליתן לך, היינו שכמו שלענין הבטלה יש כבר בעולם הרבה בטליו כנגדך, כך גם בענין השכר כבר יש' לו שכר הרבה ליתן לך, שהשכר כבר כאן יש' בעולם, והם כל השנים והכחות שלא השתמשו בהם הבעלים הקודמים.

איירי בצדיקים והם האנשים המדקדים, א"כ כיצד אמר שהיה בהם קטנות ושלא האמינו בקב"ה. אמנם להמבואר לעיל א"ש, שהקטנות הוא ההפסד שלא מילאו את כל כחם ואפילו אם נותר מעט מכחו שלא נשתמש בו, הוא הפסד ומבזבז השולחן. וביותר שאם אדם היה ממלא את כל כחו שהיה משתמש בכלו הרי היה זוכה גם לתוספת, ומה שאין אדם זוכה לתוספת הוא ג"כ בזבז או הפסד.

עוד הביא מזהר (פרשת וישלח) דאיתא, ר"ש אמר הא אתמר דדוד מלכא עד לא הוה לא הוה ליה חיים כלל בר דאדם קדמאה יחב ליה שבעין שנין מדיליה וכך הוה קיומיה דדוד מלכא שבעין שנין הו, וקיומא דאדם קדמאה אלף שנין חסר שבעין, אשתכחו בהני אלף שנין קדמאי אדם הראשון ודוד מלכא וכו', תו אבהן שבקו ליה מחייהו כל חד וחד, אברהם שבק ליה וכן יעקב ויוסף, יצחק לא שבק ליה כלום בגין דדוד מלכא מסטריה קא אתא, ודאי אברהם שבק ליה חמש שנין דהוה ליה לאתקיימא מאה ותמנין שנין ואתקיים מאה ושבעין וחמש שנין חסרין חמש, יעקב הוה ליה לאתקיימא בעלמא כיומי דאברהם ולא אתקיים אלא מאה וארבעין ושבע שנין חסרים תמניא ועשרין אשתכחו דאברהם ויעקב שבקו ליה מחייהו תלתין ותלת שנין, יוסף דאתקיים מאה ועשר שנין הוה ליה לאתקיימא מאה וארבעין ושבע שנין כיומי דיעקב וחסר מנהון תלתין ושבע שנין הא שבעין שנין דשבקו ליה לדוד מלכא לאתקיימא בהון ובהו אתקיים דוד בכל אינון שנין דשבקו ליה אבהו ע"כ, ולכאורה כיון דשבקו ליה מחייהו גם אדם הראשון וגם האבות היה על דוד המלך לחיות ק"מ שנין, והוא לא חי אלא ע' וצ"ב, אלא להמבואר לעיל א"ש וזה ביאור דברי הזהר, שהשנים שקיבל מאדם הראשון הם שני חיותו בעולם שבעים שנה, ומה שקיבל מן האבות הוא תוספת של

מעשה שהיה...

קבלת עלבונות

פעם אחת נסע הצדיק רבי שלמה זלמן מוילנא ז"ל עם אחיו רבי חיים מוואלז'ין זצ"ל לנסיעה ארוכה. בדרך, נכנסו האחים הקדושים לבית מלון על מנת ללון שם. והנה, בעל המלון, כשראה אותם, התחיל לחרף ולגדף אותם, ולא נתן להם מקום ללון. כאשר פנו ממנו ונסעו, מצא רבי חיים את אחיו רבי זלמן בוכה. "הגד נא לי" פנה אליו, "למה אתה בוכה? עשה כמוני והתעלם מהאיש בעל המלון המגדף!"

ענה רבי חיים ואמר: "אין אני בוכה חלילה על דברי הגנות והדופי שדיבר עלינו האיש, חלילה לי. אולם, כאשר הרגשתי שדבריו מצערים אותי קימעא, הבחנתי שלא הגעתי עדיין למעלה הכתובה בגמרא הנעלבין ואינם עולבין, שומעין חרפתן ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמחים ביסורים - עליהן הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. ועל זה שלא הגעתי בשלמות למעלה הזו, על זה אני בוכה, ועל זה ודאי יש מה לבכות."

"בחזקת אריה"

צעיר לימים היה רבי אריה לוי זצ"ל כאשר יצא את מפתן בית הוריו לעבר ישיבת ואלאז'ין המעטירה. הוריו, עניים מרודים, שהפרוטה מהם והלאה, ציידוהו במנת חום הגונה, בתפילות ובתחנונים. מחוסר אמצעים הם לא רכשו עבורו כרטיס נסיעה ברכבת והנער הצעיר נאלץ לעשות רגלי את הדרך לשיבה.

ימים ארוכים צעד רבי אריה בדרכים, עד שזכה להגיע לפתחה של ישיבת ואלאז'ין. אם חשב שנכונה לו מעט מנוחה, אזי, במהרה גילה להוותו את טעותו. בתום יום הלימודים היו תלמידי הישיבה פורשים לשנת הלילה ב"פנימיית" הישיבה, שלא היתה אלא ספסלי בית המדרש. בחור בחור וספסלו. עם התחלת זמן הלימודים היו תלמידי הישיבה נאלצים "לתפוס" לעצמם חזקה על ספסל, עליו הדביקו מודעה "בחזקת פלוני אלמוני". היו מתמידים שחלקו ספסל בשותפות עם מתמיד נוסף. כל

אחד ישן חצי לילה.

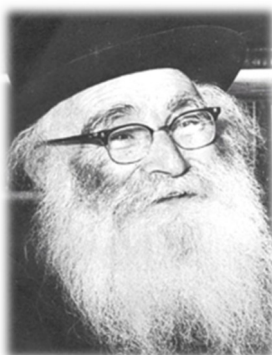
גורלו של רבי אריה לא שפר עליו. הוא אחר להגיע אל הישיבה מפאת הצעידה הרגלית הארוכה, וכך לא נותר ספסל עבורו. ללא ספסל, הווי אומר, ללא מקום להניח את ראשו! משראה כך, החליט להשיג מעט מזומנים כדי שבתחילת תקופת הלימודים הבאה הוא יוכל לנסוע ברכבת מבייתו, ולהספיק להגיע לישיבה בזמן כדי לתפוס ספסל לעצמו! בין לבין, קיבץ רבי אריה פרוטה לפרוטה, עד שעלה בידו לצבור מספיק כדי לרכוש כרטיס לנסיעה ברכבת. חלפה עברה לה עונת הלימודים, ורבי אריה שב רגלי לביתו. הן כסף לנסיעה זו לא חסך. משעמדה תקופת הלימודים הבאה בפתח, עמד רבי אריה ונפרד נרגשות מבני משפחתו, כשבכיסו הסכום הנכסף, אשר באמצעותו ימצא לעצמו מקום לינה "מסודר".

התרגשות בני המשפחה גאתה, וכל אחד מהם הרעיף את ברכותיו ואת איחוליו על ראש הבן היקר. לפתע, שם רבי אריה לב כי תוך דקות ספורות הוא עלול להחמיץ את הרכבת שאמורה לצאת לדרכה וחלומה היקר יתנפץ למרגלות בית הנתיבות.

והנה, שוד ושבר. נעלו השמאלית נשמטה מכף רגלו, אך צפירתה של הרכבת, אשר בישרה על יציאתה הקרובה לדרכה, האיצה בו להמשיך הלאה כשנעל אחת לרגלו.

לבסוף, הצליח רבי אריה לעלות על הרכבת, וכשנעל אחת בלבד לרגליו פסע הנער על מפתן הישיבה.

הפעם היה לו ספסל "בחזקת אריה". היו ימים. היו ימים שבהם נדרשו מאדם כוחות נפש אדירים כדי לזכות לטעום מצוף התורה. מי שחשקה נפשו בתורה נאלץ לעבור מסלול נסיונות ויסורים. אנו בתקופתנו מודים לבורא עולם, המאפשר לנו ללמוד תורה מתוך הרחבת הדעת, ללא ניסיונות כה קשים וטרחה רבתי המייגעת את נפשו של האדם. הבה ננצל את התנאים הנפלאים שיש לנו היום ללימוד תורה!

נועם דברות הרב עמנואל איפרגן

לג בעומר הדלקת מדורות ו"על האש" ליד בתי מגורים

כבכל שנה אנו נמצאים בעיצומם של ימי העומר המתקרבים ומתקדמים ליום ל"ג בעומר יום ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי. וכן באותו יום מפסיקים אנו לנהוג מנהגי אבילות על מותם של עשרים וארבע אלף תלמידים של רבי עקיבא, ומותר להסתפר ולישא אשה ומרבין קצת בשמחה, כמו שפסק הרמ"א. (אורח חיים סימן תצג סעיף ב ולדעת הספרדים מסתפרים רק ביום לד לעומר, והשנה יכולין להסתפר ביום שישי אף שהוא יום לג לעומר, כמ"ש השו"ע סימן תצג סעיף ב.)

המנהג הרווח ביום לג בעומר בכל תפוצות ישראל להדליק מדורות אש, אש זו מסמלת את "אש התורה" והם הסודות וסתרי תורה שגילה רבי שמעון בר יוחאי. אומנם גם כששמחים בשמחה של הדלקת מדורות או אם יש כאלו שגם עושים "על האש", צריכים לזכור כי יש לעשות זאת במקום שאינו מפריע לשכן או לאחרים. ואף אם מקיימים בזה "מצוה" או שמחה של מצוה, מכל מקום אסור שהדבר יזיק לאחרים. ופשוט שאין אדם יכול לטעון שמקיים מצוה, היכן שהדבר מפריע לאחרים.

בהלכות שכנים (שולחן ערוך חושן משפט סימן קנה סעיף א ושם סעיף לו) מבואר שאין אחד יכול לעשות עשן וריח בתוך ביתו, ואפילו החזיק בזה, כגון שהרבה זמן היה לו תנור שמעשן בביתו, או בחצירו אינו יכול לטעון על חזקה כמבואר שם. (בסעיף לו) ובעשן שאינו תדיר כגון תנור או כירה של בית מבואר בשולחן ערוך (סעיף לו) אין יכול לעכב עליו ויכול השכן להשתמש בתנור או כירה, אבל לכתחילה יכול לעכב גם בעשן שאינו תדיר. (ועיין בבית יוסף משמע דדוקא שהעשן מגיע לשכן ברוח מצויה.) והרמ"א פסק שבעשן שאינו תדיר אינו יכול למחות אפילו לכתחילה. ולמעשה הש"ך (שם ס"ק יט) פסק כדעת השולחן ערוך, וכתב שם אף שהרמ"א הכריע כמהר"א בספרו תרומת הדשן, כיון שהמעין בתשובתו יראה דגם מהר"א גופיה לא ברירא ליה האי פסקא, עכ"ד הש"ך. ובפתחי תשובה (שם ס"ק ז) הביא דעת הגאון רבי עקיבא איגר (בסימן קנא) שפסק כדעת הרמ"א. ובספר נתיבות המשפט (שם ס"ק סז) פסק כדעת השולחן ערוך והוסיף שעל המזיק להביא ראייה, לפיכך לכתחילה יכול שכנו לערער על המבעיר אש אפילו שאינו תדיר. אבל כיום שהתנורים והכירות שלנו אינם מפיצים עשן יתר, ואינם מזיקין בעשן וריח רק בצורה סבירה, אין יכול

שכן לעכב על בישול שאדם עושה בשלו. וכן מי שעושה במרפסת ביתו "על האש" כגון מנגל גחלים, או גריל גז וכיו"ב, כיון שיש בו שימוש סביר אין שכנו יכול למונעו כיון דהוי שאינו תדיר, וכדין מה שכתב השולחן ערוך (שם סעיף לו) שתנור שהיחיד אופה בו פת וכן כירה, כיון שאינו תדיר אינו יכול לעכב עליו. וכל זמן שהדבר נעשה בצורה סבירה, וכן המנהג לעשות לעיתים תכופות "על האש", אין שכן יכול למונעו מחבירו לעשות כן. והיכן שאדם מעמיד את הגחלים בצורה שהעשן ישר מגיע לחלון של חבירו, אף שהדבר נעשה שלא בתדירות, אין להניח את הגחלים בצורה שעולה העשן ישירות לחלון חבירו כיון שהנוק ישיר. והדבר דומה לדין "גירי דיליה" וכמו שמזיק במעשה ישירות, כמבואר בנתיבות המשפט (סימן קנה סק"א) שכל דיני הרחקות הם מדין זה, ומכל מקום אין מן הנמנע שמתוך יחסי שכנות תקינים, להתחשב בחבירו שלא יניח את המנגל או הגחלים במקום שהעשן עולה ישירות לחלון חבירו.

וכל מה שנתבאר עד עתה, מדובר בשכנים שכל אחד עושה בתוך שלו, וכשעושה כן שלא בתדירות, יכול לעשות בבית שלו ואין השכן יכול לערער או למחות בו. אבל בשטח המשותף לכל הבנין, אם יש שכנים שמתנגדים להבערת מנגל, או מדורה, אין שום היתר להבעיר אש במקום זה. כיון שהחצר משותפת לכולם, ואין אחד יכול לעשות דבר המפריע או מזיק לחבירו. אגב, הוא הדין לגבי "עישון סיגריות" אדם יכול לעשן בתוך ביתו שהרי העשן אינו תדיר, (וגם בזה יש לדון שאסור במקום שהשכנים מפריע להם ריח העישון, מדין שהדבר ברור כיום שהעישון מזיק לבריאות) אבל אסור לו לעמוד בחצר בנין משותף ולעשן בו, כשהדבר מפריע לחלק מהדיירים, ויכולים הם למחות בו כיון שיש להם זכויות בחלק המשותף.

לפיכך הוא הדין לגבי הבערת מדורות ביום ל"ג בעומר, או עשיית מנגל וכדו' אין לעשות כן בשטח המשותף בבנין מגורים ובפרט אם יש התנגדות של חלק מהדיירים בבנין. וגם אם עושה זאת בשטח ציבורי מחוץ לשטח הבנין, יש להרחיק את האש כ-10 מטר משטח הבנין. (לפי הנחיות מערך כיבוי אש) וככל שיש מחלוקת בדבר, כגון שחלק מדיירי הבנין רוצים לעשות מדורות בחצר המשותפת לכלל דיירי הבנין, וחלק אינם מעוניינים בזה, יש לכנס אסיפה כללית של דיירי הבנין, ועל פי הרוב יוחלט הדבר.

ובחצרות של בתים פרטיים, אין שכן יכול למונעו מחבירו לעשות מדורה או על האש, אא"כ יש סכנה של התפרצות האש. ובודאי אם עושה מדורה שהקוטר שלה רחב וגדולה מידי בודאי שיכול למונעו דהא עביד באיסורא, שהרי מה שהתירו להניח תנורו בבית, רק כשעושה שימוש שאין חשש לסכנה וכשמרחיק מהכותל ד' טפחים, (סימן קנה סעיף א) אבל היכא שיש סכנה ממשית יכול למונעו מלעשות כן. אבל כשעושה על האש כגון שמדליק מנגל או גריל גז, אף שעושה ריח או עשן אין יכול למונעו שאינו עושה כן תדיר, ומ"מ כאמור ראוי להרחיק מחלון שכינו. לג שמח.

"ואמרת שיעקר סיבת הדבר, שאנו מרחיקים בעצמנו את הקב"ה מאיתנו. הוא ציוה לנו והתקדישתם והייתם קדושים, ואמרו חז"ל כל המקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה מעט מקדשין אותו הרבה, בעולם הזה מקדשין אותו לעולם הבא, וכתוב אחר אומר כי ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך וגו', (והמאמר להצילך כולל הרבה ענינים, להצילך מן החרב מן הרעב ומן השבי ומן הביזה), והיה מחניך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך, הרי ביאר לנו הכתוב מפורש, שכאשר נהיה קדושים הוא מתהלך בינינו להצילנו מכל רע, אבל אם יראה בנו ערות דבר הוא שב מאחרינו, וממילא

יחולו עלינו כל הסיבות ח"ו" (הפנץ חיים - מכתבים ומאמרים)

הלכה פסוקה הרב יוסף שטילרמן

ספירת העומר

שאלה: המתפלל בציבור לפני צאת הכוכבים, והגיע לספירת העומר, והציבור מתחילין למנות. יחיד הרוצה לעשות כתיקונו, מה ראוי לעשות?

ספירת העומר: מקור של ספירת העומר הוא פסוקים בתורה בפרשת אמר. וסדר העבודה ככה: בליל ט"ז ניסן קצרו התבואה החדשה (וקצרתם את קצירה), ואח"כ באותה לילה התחילו לספור הספירה (וספרתם לכם ממחרת השבת), ומחרתו ביום הביאו העומר התנופה (והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן, והניף את העמר) ואח"כ מקריבים הקרבן עלה (כבש תמים בן שנתו לעלה)^(א). ואחר זה מותר לעם לאכול "חדש" (ולחם וקלי וקרמל)^(ב). וממשיכים לספור שבעה שבועות תמימות, וביום החמישים מקריבים השתי הלחם וקרבתיה (והקרבתם מנחה חדשה לה' כו').

בזמנינו ספירה רק מדרבנן: ע' בר"ן סוף מסכת פסחים וז"ל רוב מפרשים מסכימים דספירת העומר עכשיו דליכא הבאה ולא קרבן אינה אלא מדרבנן בעלמא זכר למקדש עכ"ל. ועוד ע"ש שכתב שבזמנינו שספירת העומר הוא רק מדרבנן, יש להוסיף עוד טעם לספור כדאיתא במדרש, שהיו מוניים הימים עד קבלת התורה^(ג). וכן פסקו הטור והש"ע בס' תפס, שבזמן הזה ספירת העומר הוא רק מדרבנן. אבל הרמב"ם והחינוך סברו שגם בזמן הזה ספירה הוא מדאורייתא. וע' בבה"ר ר"ס תפט שהביא שהרמב"ם לאו יחידי בזה^(ד).

זמן של ספירה: ע' בתוס' וברא"ש שכתבו שכיון שספירה בזמנינו אינו אלא מדרבנן, נמצא שיכול לספור בבין השמשות שהוא ספק לילה, שהא ספק דרבנן לקולא. [ועוד, י"ל שיותר טוב לספור בדווקא מיד בבין השמשות ביום הראשון, להיות שבע שבתות תמימות^(ה)]. מ"מ ע' בר"ן שמדחה זה, וסבר שאף שאה"נ אמת הוא שהסופר בבין השמשות יצא משום ספק דרבנן להקל, מ"מ אינו נכון להכניס עצמו לספק לכתחילה. וע' בב"י שהביא שכן דעת הרשב"א. וכן פסק בש"ע ס"ב וז"ל המדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות עכ"ל^(ו). דהיינו שאף שמעיקר הדין הסופר בבין השמשות יצא, מ"מ המדקדקים ממתינים עד צאה"כ וכן ראוי לעשות (כן ביאר במ"ב שם). ויש עוד טעם שראוי להמתין עד צאה"כ, והוא כדי לחוש לדיעות הסוברות שגם בזמנינו ספירת העומר מדאורייתא^(ז). ועוד ע' בש"ע ס"ד שכתב שכיון שמעיקר הדין יצא גם בבין השמשות, א"כ מי שבטעות משיב כמה ימי הספירה, נמצא שכבר יצא, ואינו יכול לברך עוד^(ח).

ספירה בתנאי: ע' בש"ע ס"ג שכתב וז"ל המתפלל עם הציבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ואם יזכור בלילה יברך ויספור עכ"ל. וע' במ"ב שמסביר שהש"ע איירי במי שמתפלל בציבור בבין השמשות שאמרנו לע' שראוי להמתין, מ"מ הציבור עכשיו מוניים והיחיד רוצה לעשות כתיקונו ולהמתין. אבל כיון שיש לו לפחד שמא יבוא לשכוח בלילה, לכן נתן הש"ע עצה למנות עכשיו בלי ברכה ובתנאי. התנאי

הוא, שיחשוב בדעתו שאם אזכור אח"כ בלילה למנות אין אני רוצה לצאת בספירה זו, ולכן יכול לחזור למנות בברכה. ואם לא אזכור, אני רוצה לצאת בספירה זו (שאינן הברכה לעיכובא)^(ט). אבל י"א שאין יכול להוציא מצוה בתנאי^(י). מ"מ המ"ב כאן פסק שכן הוא עצה הוגנת.

סיכום: יש מח' ראשונים אם בזמנינו ספירה דאורייתא או דרבנן. ולהלכה אנו פוסקים שהוא מדרבנן. לפיכך, מי שספר העומר בבין השמשות שהוא ספק לילה יצא, כמו בכל מיילי דרבנן שאמרינן ספק דרבנן לקולא. מ"מ לכתחילה אינו ראוי להכניס עצמו בספק, ולכן ראוי להמתין עד צאה"כ. ועוד יש לחוש לדיעות הסוברים שהוא מדאורייתא. ומי שמתפלל בציבור בבין השמשות, ראוי הוא לספור בלי ברכה בתנאי, פן ישכח אח"כ. והיינו שיחשוב בדעתו שאם יזכור אח"כ בלילה שלא רצה לצאת בספירה זו, ולכן יכול לחזור לספור בלילה בברכה.

(א) מסקנת הגמ' במנחות סו. 'קצירה וספירה בלילה, והצאה ביום'. (ב) 'חדש' נוגע גם בזמן הזה, ע' ההלכות בש"ע ס' תפט ס"י. (ג) ע"ש בר"ן ח"ל ובהגדה ג"כ אמרו, בשעה שאמר להם משה תעבדון את האלקים על הבר הזה אמרו לו ישראל משה רבינו אימתי עבדו זו, אמר להם לטוף חמש יום. והיו מוניין כל אחד ואחד לעלמו. ומכאן קצבו חכמים לספירת העומר כלומר, בזמן הזה אין לנו מציאות קרבן ולא עומר אלא מהשבין נ' יום לשמחת התורה כמו שמנו ישראל בצאתו זמן. זה ודאי דרך מדרש הוא, דעיקרה דמילתא זכר למקדש כדאמר ר' אמימר עכ"ל. (ד) ע"ש ג"ה לספור וכו' ובשעה"ל סק"ע. (ה) וע' מש"כ ה"ב בש"ס הר"ן בזה. (ו) הוא לשון הרשב"א בשו"ת ח"א ס' קוד. (ז) ע"ש במ"ב סק"טו שהביא דעת הא"ר שספר שהסופר צדין השמשות יש לו לחזור לספור בלילה בלי ברכה, והוא מפני שחשש לשיטת ספירה בזמננו הוא מדאורייתא, ע"ש בשעה"ל סק"ב. וע"ע בזה"ל בתחילת הסיון שלאחר שהביא כמה ראשונים שסכימו לדעת הרמב"ם שגם בזמנינו ספירה מדאורייתא, מסיים ח"ל סעד גדול למהגנו שאנו זכירים שלא לספור עד לצה"כ עכ"ל. (ח) מ"מ ע"ש במ"ב סק"ב שכתב שכל הדין הזה הוא דווקא בשעה ימים הראשונים, שלאחר שהגיעו לשבועות, לאו כלום הוא כמה שמש"כ רק הימים ע"ש. אי"כ אין שאלה לענין 'ל'ג בעומר'. וע"ש בשעה"ל אות כה. [מ"מ ע"ש שיש דעות המחמירים, ולכן צדדין לכתחילה אינו ראוי להשיב היום, רק שצדיעוד המש"כ עדיין יכול לברך]. (ט) ע"ש במ"ב שהביא פי"ז זה בש"ס י"ג מאחרונים. וע"ש בשעה"ל שכתב שהס' דעת הגמ' והגרי"א. אבל בצאת הגמ' וגרי"א לא כתבו שום דבר לענין 'תנאי', רק שהס' פירשו שהש"ע איירי צדין השמשות. ולדרכה הגמ' סבר שאין ללכת מלואת בתנאים (ע' הערה שלאחרי). והגמ"א הוא שכתב הענין של 'תנאי' כשונות הש"ע, אבל הגמ"א לא מזכיר שום ענין של צדין השמשות. [ובפשוט הגמ"א איירי מצדד ויס, ובפשוט לשון הש"ע. מ"מ ע' בשעה"ל ח"ל וע' במ"ב דמשמע מנייה דגם להמ"א נוכל לפרש כן עכ"ל]. אלא המ"ב הוא ששירצב הפירושים. והוא מושג שבגדר הפסק היה מאוד קשה לו להצדין דעת הש"ע אם היה איירי מצדד ויס ממש. ולכן כתב שאיירי צדין השמשות אף שאין זה פשוט המילום בש"ע, וכיון שביאר שהש"ע איירי צדין השמשות, עכשיו ע"כ ל"ל שהוא מנה בתנאי, דא"כ לא יכול לחזור לברך בלילה וכמש"כ הש"ע בס"ד. והפשוט של הגמ' שכתב כשונות הש"ע שהסופר מכוון לא ללכת כ"ל, רק שמונה עם הצבור 'כדי שלא יחשדו שהוא אינו רוצה לספור לגמרי', הוא דחוק מאוד בלשון הש"ע. ולכן המ"ב היה מוכרח לערצב הפירושים, כדי להיות ההפסד של הפסק יותר צדור. ומסיים לע' בזה"ל וע' בלבוש ס"ג. וע' בשבועות הבא בערה"ת. (י) וע' ב"טו שכתב דעת האבודרהם ח"ל תנאי זה אינו נכון כו' דאין מונה לנאש מספק עכ"ל. שמי יאמר שיכול ללכת מלואת בתנאי. [וע"ש בח"ר סק"ג]. וע' בגליון רע"א על הגמ"א סק"טו ב"ס' מו לענין קר"ש, ובש"ת תשובות והנהגות ח"א ס"ד, ובמ"ב שם סק"א ובזה"ל בסוף הסיון, ואמ"ל.

נשות הר שמואל היקרות

מתזכרת אתכן לגבי השיעור תורה

ביום ראשון הקרוב בשעה 20:30

אבני החושן 20 משפחת אהרונים

0527109094 029966061

תוכן השיעור הקרוב הוא על: רבי שמעון בר

יוחאי ל'ג בעומר, והתחלה של עבודה על מידת

הסובלנות

חזו בני חביבי

מזל טוב ללומדי הדף היומי עם מגיד השיעור הרב לוי יצחק חג'בי, בשפע רב ושמחה רבה!

מזל טוב לר' חיים גלבך הי"ו בהגיעו לגיל 60, סעודת הודיה וסיום מסכת בשפע רב ושמחה רבה! ברכה בריאות ונחת!

שיעורי תורה

שיעור באור החיים הקדוש
תהילים ושיעור לנשים
קבלת שבת לבנות
מתמידים לבנים
בתיאור לבנות
תהלים לבנים - תהלים לבנות - שיעורים בהלכה - שיעורים בגמרא - שיעור בזהר - שיעור דף יומי מפורסם בבתי הכנסת

שירותי דת וגמילות חסד

לתיאום בענין טהרה: שעות פתיחה החדשים 19:30-20:30
שאלות בהלכה וטהרה:
שאלות בהלכה וטהרה:
דיני תורה בדיני ממונות ושכנים:
גמ"ח תרופות:
גמ"ח רדיאטורים לחימום:
מיץ ענבים:
כרית של ברית:
גמ"ח בלוני גז:
גמ"ח מזוזות:

הצלה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - אברהם ג'יאן
הצלה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - חיים בלך
גמ"ח פלטות לשבת - משפחת פרלמן:
גמ"ח תפילין רש"י לע"נ שמעון בן לאה, ובנימין בן עישה ז"ל
גמ"ח טיטולים ומטרנה לע"נ אייל בן זהבה ז"ל, ולרפואת טוהר בת שני שרה
אנילציה ואדים חמים, לע"נ שמעון בן לאה
אחות מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פציעות זריקות וכו'):
אחות מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פציעות זריקות וכו'):
גמ"ח כיסאות שולחנות ומזרנים וגמ"ח פלאטה של שבת:
גמ"ח כיסאות שולחנות, כסאות ג' טפחים, סירים גדולים:
גמ"ח כיסאות שולחנות מפות שולחן וכלי הגשה:
גמ"ח מוצצים ובקבוקים:
גמ"ח להמסת אבנים בכליות, החזרת פרקים למקום, וקיבוע:
מקרן, אנילציה, משאבת חלב ודינאשמלי לע"נ אסתר בת ג'ויה
איסוף וחלוקת מזון למשפחות:
גמ"ח מכשיר ניווט ווייז WAZE:

אסתר קוק: 058-7171537 אילנה: 052-7111480
הרב דוד שרעבי טל: 054-2002882
הרב יוסף שטילרמן טל: 02-5715176
הרב עמנואל אפרגן טל: 058-7188158
גב' שולה ויטנשטיין טל: 054-8441374
הרב מרדכי ויטנשטיין טל: 054-8441374
משפחת בן ישי טל: 054-8402564
משפחת נחמני טל: 050-5245392
משפחת דוד שילמן רח' ברקת טל: 0525712663
משפחת קוהלי אבני החושן 106 טל: 0527659122
אבני החושן 105 טל: 0502616377
אחלמה 11 טל: 0587668000
רח' אודם 18 טל: 0584226225
הר' שמעון בן סימון: 0504168727
על ידי משפחת יצמן רחוב ברקת 4 טל: 050-6401440
משפחת בן סימון, טל: 025710091 0504168727
גב' מטטוב: רח' אודם 16
גב' רינה:
הרב איתמר שעהי טל: 052-6161696
אביאל ירושלמי 0504116009
הרב חיים דדש טל: 02-5711480
משפחת אלקיים טל: 02-5715028
הרב משה קליין טל: 052-3466778
משפחת שרעבי טל: 054-8002882
גב' קרולין שרעבי טל: 054-6535441
הר' אלעזר לוי טל: 0548590029

לעילוי נשמת

ויקטוריה

בת סנובר ז"ל

HARSHMUEL.COM TASHMA.NET

sharaby@mail@gmail.com

TEL: 0542002882